



**לתקוף בלי שום תכסיס, בלי ריכוז הכוחות, בלי סיוע של ארטילריה וחיל-האוויר - זאת היתה תוכניתו של דדו**

# 8.10: מהלך אנעזר

● **סיוע־אווירי מאסיבי ילווה את שתי ההתקפות, כל אחת בתורה, כן תסתייע כל אוגדה תוקפת בריי כוז ארטילרי, שייעשה לצורך זה. כתוכנית מיבצעית, בולט בתוכנית אלעזר היעדר כל תכסיס. דומה כאילו שנתעשה מאמץ מודע להימנע מתיכססם כלשהו. חוסר זה לכרו די בו לפסול את התוכנית.**

מיבצע צבאי איננו קובץ של סדרייסעים ולוחות־זמנים, אלא קודם כל שילוב מסויים של תימרון ואש, המכוון להשיג משימה מסוימת על־ידי עירעור האוייב. אמת עתיקה ומובנת־מאליה זו הולכה מצביאים ותיאורי־טיקנים צבאיים, כמו ליד־הארט, לקבוע את תודעת־המפקד־האוייב. כיעד המיידי של כל מיבצע, במיור חד ברמה האופרטיבית והאיסטרטגית. תפיסה זו ישימה ונכונה סי כמה כאשר מדובר במיבצעים ממונעים או מהיריקצב, או בצבאות אשר השליטה המיבצעית בהם מצטיינת בריכוזיות ובנוקשות. זהו גם ההסבר, לקיום הכלל הגדול — אשר מונטגומרי העלהו לדרגת „עיקרון מילחמה“ — של „האיוון“ (האומר כי המפקד צריך להי־ערך בצורה כזו, שתמיד יוכל לפעול כרצונו, ולא חשוב מה יעשה האוייב).

גונן, עוזרו אורי בן־ארי ושלושה ממפקדי האוגדות — האלופים אברהם („ברן“) אדן, אלברט מנדלר ז"ל וקלמן מגן ז"ל. הרביעי, אריאל שרון, נעדר. לאחר חילופי ידיעות ודעות, היתווה אלעזר את תוכ־נית־המתקפה שנועדה למחרת, אשר עם נתינתה הפכה, כמו־בן „פסודת־מיבצע“, אלה היו עיקריה: ● **המיתקפה תהיה „מדרגת“, התואר מטעה,**

## זאת בנימין עמידרור

כי „דירוג“ משמעו התקפת שני כוחות־מישנה, או יותר, על אותו יעד, רק בהרשי זמנים, או מכוונים, שונים. אלעזר הכתיב למעשה שתי התקפות שונות, אשר מבחינה טאקטית היו נפרדות לחלוטין, בכל ההיבטים הקובעים: כל אחת נועדה להתבצע בריחוק מקום מרעור תה, להתחיל ולהסתיים בגיורה שונה, ליידי יעד נפרד ומרוחק, בזמן שונה, ועל־ידי כוח נפרד. לא נחותה ולא נתבקשה השפעה טאקטית ישירה בין תוצאות ההתקפה הראשונה לשניה.

- **יותקפו שני איזורים־הצליחה הראשיים — האיזור העיקרי של ארמיה 2, אשר השתרע מקנטרה עד האגם המר; וכל איזור הצליחה של ארמיה 3, שבין דרום האגמים המרים ומפרץ סואץ.**
- **כל התקפה תונחת על־ידי איגרה בודדת.** תחילה יתקוף ברן את ארמיה 2, כאשר כל השאר „בול־מיס“, או „לוחצים“ בגזרותיהם ושרון לא רק „בולס“, אלא משמש גם „עתודה“. אחר הצלחת ברן יתקוף שרון את ארמיה 3. כל שאר כוחותינו יישארו סטאטיים בגזר־תיים ובכו יתפוך „עתודה“.
- **שתי ההתקפות יונחתו „בן האגף“, כלומר מצפון לדרום.**
- **התקפים ישמרו יעד מרחק 3 ק"מ מן הי תעלה.** שזו „סייג טווח סאגנר“. לתוכו הותרו הכוחות להיכנס, רק בתנאי שהמצרים „יתמוטטו“.
- **צליחת התעלה — רק לאחר התמוטטות האוייב ואישור מוקדם של הרמטכ"ל.**
- **חזות שרון — רק באישור הרמטכ"ל.**

● **משך שני ימים הראשונים של המילחמה נאבקו כוחות סיקור הדרום על נפשם. בערב היום השני למילחמה, הוא 7.10, יום א' בשבוע, כבר עמדו כוחות אלה פחות או יותר על רגליהם, נכונים להשיב מהלומת־נגד התקפית.**

היה זה גידוי נפלא של כושר־ההתאוששות. אך יעילות מכת־הנגד היתה מותנית בכך שתוכן ביאות ותכונת היטב. כפועל, הייתה ההכנה עזובה והביצוע גרוע. מכת־הנגד לא הפכה מנצחון־כוח לתבוסה־בפועל רק ביגלל הפער הישן והרגיל, שבין המצרים מכאן וצה"ל — במיקרה זה, צוותות הטנקים — מכאן. גם כך נחלצנו בעור שינינו, ושוב נוכחנו כי מחיר הניסים, אשר באים לכפר על בזיונות, גבוה מדי — ותמיד נשקפת הסכנה שהנס יהיה מעט מדי ויבוא מאוחר מדי.

● **תוכנית־המיבצע של מיתקפת היא באוקטוי בר בררום הותוותה על ידי הרמטכ"ל דאז, רא"ל דויד אלעזר. לכן תכונה „תוכנית אלי עזר“, היתה זו תוכנית גרועה ומשונה עד כדי אי־סבירות.**

פסק זה יש להרוץ על התוכנית משני ההיבטים העיי

**חיפשתי ולא מצאתי בכל הספרות הצבאית מהלך דומה לזה שתיכנן אלעזר ב־8.10**

קריים שבהם תיבחן: מצד תכניה הענייניים, כמו מצד אופן היווצרותה, כתוצר של פעילות־מחשב צבאית.

## תוכנית בלי תכסיס

● **הייל 7-8 באוקטובר, בא אלעזר לבונקר הפיקוד (או „החש"ק“) של חזית הדרום. קידמוהו שם שמואל**

**כמו מפקדי צה"ל אחרים, למד דדו לחפוס ולתכנן רק במושגים של אוגדה ומטה**

מנקודת־המבט של הפרת איזון האוייב, רגילים לבקר תוכניות מיבצעיות, בהיותן מכוונות לעשיית המובן מאליו. אבל נזכור כי „המובן מאליו“ משמעו דרך־הפעולה אשר אנחנו וגם האוייב מבינים שהיא המסוכנת ביותר לו, וטובה ביותר לנו, ולכן הוא מתכוון לקראתה. עם אל־עזר אין ניתן אפילו לעשות את החסד, של קטילת דרך־הפעולה שלו, מסיבת היותה מובנת מאליה: היתרונות והחסרונות היחסיים של שני הצדדים לא נחשבו רלוונטיים, ובזוודא לא חשביעו.